

Contactpersoon: M. Brethouwer
Afdeling/Team: Regie & Ontwikkeling
E-mail: post@heerhugowaard.nl

Ons kenmerk: Bij20-589
Zaaknummer: Cbb200389

RAADSINFORMATIEBRIEF

Aan de Gemeenteraad van Heerhugowaard

Onderwerp: Raadsinformatiebrief Doorontwikkeling Jongerenpunt 2.0

Heerhugowaard, 2 september 2020

Geachte leden van de gemeenteraad van Heerhugowaard,

Kennisnemen van

In deze raadsinformatiebrief nemen we u graag mee in de doorontwikkeling van het Jongerenpunt 2.0, waarvoor wij een uitvoeringsplan hebben vastgesteld. In deze brief geven wij een nadere toelichting op dit plan.

Inleiding

Met het overgrote merendeel van de jongeren in onze regio gaat het goed. Zij werken, zitten op school of weten prima zonder ondersteuning de weg naar werk of onderwijs te vinden. Er is echter ook een groep jongeren, in onze regio gaat het naar schatting jaarlijks om ongeveer 1.850 jongeren, die hier in meer of mindere mate ondersteuning bij nodig heeft. De wijze waarop deze ondersteuning nu is georganiseerd kan beter: jongeren ervaren de werkwijze als ingewikkeld, bureaucratisch en voelen zich soms onvoldoende gehoord. Bovendien zijn er jongeren die wel ondersteuning nodig hebben, maar buiten beeld van instanties blijven. Bijvoorbeeld omdat zij onbekend zijn met het bestaan van die ondersteuning of omdat de drempel om contact op te nemen te hoog is.

Met de doorontwikkeling van het Jongerenpunt wordt beoogd:

1. (kwetsbare) jongeren beter in beeld te krijgen en te houden, en
2. jongeren op een efficiënte manier te ondersteunen bij het vinden van een passende plek binnen het onderwijs of de arbeidsmarkt.

Het Jongerenpunt richt zich op de doelgroep 16 tot 27-jarigen. De afbakening van de doelgroep jongeren is zoals die in de Participatiewet wordt aangehouden (tot 27 jaar) en om ook de doelgroep voortijdig schoolverlaters (RMC) mee te nemen is de leeftijd vanaf 16 jaar een logische keuze.

In het Uitvoeringsplan is een uitgebreide businesscase opgenomen. Op basis daarvan wordt geschat dat het rendement voor de samenleving als geheel 1:6,9 bedraagt; iedere euro die gemeenten in de aanpak van jongeren zonder uitkering investeren, levert een maatschappelijk rendement van € 6,90 op. Voor gemeenten zelf gaat het om 1:1,51. Hierbij geldt wel: de kost gaat voor de baat uit.

Behalve financieel rendement zijn uiteraard ook de maatschappelijke opbrengsten van groot belang. Daarbij valt te denken aan de positieve invloed op de kwaliteit van leven, het vergroten van vaardigheden en mogelijkheden op de arbeidsmarkt, verlagen van de kans op overlast, vandalisme en criminaliteit, meer besteedbaar inkomen en maatschappelijke participatie bij/ van de doelgroep.

Kernboodschap

Uitvoeringsplan Jongerenpunt 2.0

Om verbeteringen te bewerkstelligen is de volgende opdracht geformuleerd:

“We willen een regionaal Jongerenloket realiseren waarbij de inrichting en de breedte van de dienstverlening wordt gebaseerd op aangetoonde behoeften van jongeren als het gaat om de hulp die zij nodig hebben bij complexe vraagstukken op meerdere leefgebieden”.

Het is duidelijk dat er sprake is van een kloof tussen de leefwereld waarin jongeren verkeren en de systeemwereld van onze instituties. Om deze kloof te overbruggen moet de dienstverlening op de juiste manier worden ingericht. Voor jongeren, ouders en verwijzers moet de dienstverlening vindbaar, herkenbaar, begrijpelijk, overzichtelijk en laagdrempelig toegankelijk zijn. Bovendien moet deze naadloos aansluiten op de belastbaarheid, (latente) motivatie en de probleemrioritering van de jongere.

Daarnaast is het noodzakelijk ervoor te zorgen dat jongeren, na ondersteuning, in hun verdere leven beter zijn toegerust en weerbaarder zijn, zodat zij kunnen omgaan met de verwachtingen van bijvoorbeeld werkgevers en instituties zoals woningcorporaties, verzekeraars, uitkeringsinstanties, etc.

Het Uitvoeringsplan beschrijft op welke wijze de doorontwikkeling van deze ondersteuning aan jongeren in het Jongerenpunt 2.0 wordt vormgegeven. De hoofdlijnen van het uitvoeringsplan geven wij hieronder weer en het volledige plan ontvangt u tevens als bijlage bij dit memo.

Welke stappen worden genomen?

1. Er wordt een nieuw, herkenbaar en specifiek op jongeren toegesneden regionaal ‘label’ ingericht waar jongeren terecht kunnen met vragen op alle leefgebieden: Jongerenpunt Check-In.

Achter dit label werken verschillende organisaties integraal samen. Ieder vanuit hun eigen opdracht, op basis van een netwerkbenadering. Zij versterken elkaar door het delen van expertise, capaciteit, instrumenten en middelen. Daar waar (ook) sprake is van problematiek op andere leefgebieden wordt nauw samengewerkt met de benodigde partners en vervullen zij waar nodig de schakel naar andere organisaties.

2. De dienstverlening wordt meer 'jongeren-proof'

Er wordt gekozen voor een positieve benadering waarbij niet alleen wordt gefocust op de problemen maar juist (ook) wat er wel goed is gegaan. De talenten en kansen van de jongeren staan centraal. En het uitgangspunt is dat jongeren zich gehoord moeten voelen en zelf meebeslissen over de inhoud van de ondersteuning die zij krijgen. Daarbij laten we onze dienstverlening complementair zijn aan de eigen verantwoordelijkheid en de eigen inzetmogelijkheden van de jongere.

3. Professionals in de uitvoering krijgen de ruimte om samen met de jongere te komen tot individueel maatwerk.

Om dit te bereiken wordt de caseload verlaagd zodat medewerkers voldoende tijd hebben om daadwerkelijk invulling te geven aan hun begeleidings- coaching- en regierol en actief kunnen zijn in het brede regionale netwerk. Samen met jongeren en partijen uit de regio, zal het aanbod tegen het licht worden houden en zo nodig worden uitgebreid en aangepast.

4. Er wordt niet gewacht tot jongeren zich melden, er wordt ook outreachend gewerkt om jongeren die nu nog buiten beeld zijn te bereiken.

We bieden op een laagdrempelige manier meerdere fysieke en (juist ook) digitale kanalen aan waarlangs jongeren zich kunnen aanmelden voor dienstverlening. Afhankelijk van de behoefte van de jongere kan het eerste contact vervolgens plaatsvinden op locatie van het Jongerenpunt, bij de jongere thuis of op een andere plek waar de jongere zich vertrouwd voelt. Jongeren komen meer in beeld door onder meer samen te werken met partners in de gemeenten (zoals het jongerenwerk) die jongeren met een mogelijke ondersteuningsbehoefte kunnen signaleren. Ook zal het jongerenpunt aansluiten bij evenementen en andere plekken waar jongeren komen om zowel de vindbaarheid als de signaleringsmogelijkheden te vergroten.

5. De regionale vind- en zichtbaarheid wordt verbeterd door een uitgekende communicatiecampagne voor én door jongeren zelf uitgedacht.

Jongerencommunicatie is een vak apart. In Tilburg zijn goede ervaringen opgedaan met het opzetten van een 'eigen' jongerenreclamebureau: Werktuig. Onder dagelijkse begeleiding van professionele reclamemakers bedenken en ontwikkelen vier ervaringsdeskundige, creatieve jongeren uit de doelgroep zelf, online en offline content en campagnes waarmee zij het Jongerenpunt onder de aandacht van de doelgroep brengen. Zij doen dat door het aanbieden van een gebalanceerde mix van functionele, actuele en leuke content. Ook in Regio Alkmaar wordt gekeken of eenzelfde werkwijze ingezet kan worden, al dan niet met in de eerste instantie ondersteuning vanuit Werktuig Tilburg zodat er ook in 2020 wat meters gemaakt kunnen worden.

Uitgangspunten

Het uitvoeringsplan is gericht op doorontwikkeling en implementatie van het jongerenpunt in de nieuwe stijl, daarbij zijn de onderstaande uitgangspunten leidend;

- a) *Het streven is dat jongeren zich optimaal ontplooiën en meedoen in de samenleving*
Inactiviteit heeft een groot negatief effect op jongeren. Het belemmert de ontwikkeling van kennis, vaardigheden en werknemerscompetenties. Langdurige werkloosheid vergroot bovendien de afstand tot de arbeidsmarkt waardoor het nog moeilijker wordt om werk te vinden.
- b) *Als gemeenten hebben wij jonge, werkfitte en adequaat opgeleide jongeren hard nodig*
Hoewel Nederland als gevolg van de COVID-19 epidemie mogelijk in een recessie belandt,

zal op termijn de economie en daarmee ook de arbeidsmarkt weer aantrekken. Sterke regio's met een goed opgeleide en werkfitte jonge beroepsbevolking hebben de toekomst.

c) *Jongeren zijn kwetsbaar op de arbeidsmarkt*

Het CPB verwacht dat de algemene werkloosheid de komende tijd zal oplopen van 3,4% in 2019 tot 7% in 2021. Het is in Nederland een economische wetmatigheid dat de jeugdwerkloosheid het dubbele betreft van de algemene werkloosheid. Dit komt onder andere doordat jongeren veelal werken op basis van flexcontracten. Zelfs bij vaste dienstverbanden geldt dat werkgevers gelet op de beperkte arbeidsduur relatief 'goedkoop' van jongeren afscheid kunnen nemen. Het gevolg van dit alles is dat de Jeugdwerkloosheid landelijk gezien naar verwachting zal oplopen tot 14% in 2021. Het jeugdwerkloosheidspercentage in onze regio lag reeds voor COVID-19 al hoger dan het landelijk gemiddelde. Het ondersteunen van jongeren is zeker in de komende periode van groot belang.

d) *Ook jongeren die niet zelf de weg naar dienstverlening vinden moeten worden ondersteund*

Naar schatting zijn er in onze regio ongeveer 400 jongeren tussen de 18 en 27 die niet werken, niet op school zitten, geen uitkering ontvangen en ook niet geregistreerd staan als werkloos. Deze jongeren zijn 'buiten beeld'. We schatten in dat circa 200 van deze jongeren ondersteuning nodig hebben, maar er niet in slagen om deze te verkrijgen. Het Jongerenpunt 2.0 gaat actief aan de slag om ook de jongeren die buiten beeld zijn te vinden en te ondersteunen.

e) *De maatschappelijke kosten van niet-participeren zijn enorm*

Arbeidsdeelname heeft een causale relatie met gezondheid. Een werkloze heeft gemiddeld drie keer meer gezondheidsklachten en doet daardoor een groter beroep op medische voorzieningen. Investeren in het succesvol tegengaan van jeugdwerkloosheid levert op meerdere vlakken rendement op. De maatschappelijke kosten/batenanalyse laat zoals gezegd zien dat de 'return on investment' voor de samenleving als geheel 1:6,9 bedraagt. Voor gemeenten is dit 1:1,51. Hierbij is van belang te realiseren dat de kosten voor de baten uitgaan. (Zie verder de businesscase in Bijlage 6 van het Uitvoeringsplan.)

f) *Het Jongerenpunt levert een concrete bijdrage aan de ambities van het RPAhnh*

In het convenant 'Voor een werkende arbeidsmarkt 2019-2025' en de bijbehorende doe-agenda, hebben 34 partijen aangegeven gezamenlijk actie te ondernemen voor een werkende arbeidsmarkt in Noord-Holland Noord. Het Jongerenpunt gaat een concrete bijdrage leveren aan het realiseren van deze ambitie.

g) *Er wordt uitvoering gegeven aan de uitkomsten van de Jongerentop (gehouden in 2018) om de dienstverlening aan jongeren te verbeteren*

Tijdens de Jongerentop ondertekenden bestuurders een intentieverklaring waarin zij uitspraken te staan voor een betekenisvolle toekomst voor iedere jongere. De uitgangspunten van deze intentieverklaring komen naadloos terug in de dienstverlening van het Jongerenpunt: onder meer het serieus nemen van jongeren, het organiseren van laagdrempelige ondersteuning en een sluitende aanpak zijn er in opgenomen.

h) *Met het Jongerenpunt voldoen we aan Europese verplichtingen*

In 2013 heeft de Europese Commissie de EU Youth Guarantee vastgesteld. De afspraak is dat alle landen in de EU, jongeren een 'garantie' bieden op werk, onderwijs, ondersteuning en toeleiding. Concreet betekent dit dat alle jongeren uiterlijk vier maanden nadat zij in beeld zijn

gekomen, een passend werk-, school- of ondersteuningsaanbod wordt gedaan. Met het Jongerenpunt gaan we voldoen aan deze Europese verplichting.

- i) *Er is groot maatschappelijk draagvlak voor het voorstel, in eerste plaats onder jongeren zelf*
Om te komen tot het voorstel voor de doorontwikkeling van het jongerenpunt 2.0 is gewerkt met de diverse partijen en belanghebbenden. In de eerste plaats uiteraard met jongeren zelf. Onder meer het jeugdplatform Tjekkin Regio Alkmaar is betrokken geweest en gaven terug:
“Wij, als groep zijnde, vonden de presentatie helder, en inspirerend. We vinden het mooi om te zien dat er naar onze input is geluisterd, en zien het duidelijk terug in het stuk. Ook kijken we met vernieuwd enthousiasme uit naar de realisering van het plan.”
Verder zijn regievoerders van de HAL-gemeenten en beleidsvertegenwoordiging van de BCH-gemeenten, RMC, WNK en Halte Werk intensief betrokken geweest. Geconcludeerd kan worden dat het draagvlak onder alle betrokkenen groot is voor de doorontwikkeling van het jongerenpunt.

Kanttekeningen bij de plannen

a) De kosten gaan voor de baten.

De businesscase laat zien dat er tegenover de benodigde investering een positief rendement staat. Hierbij geldt echter wel dat de verwachte besparingen in het bredere sociale domein, bijvoorbeeld rondom zorgkosten pas op een later moment optreden. Bovendien gaat het om besparingen die optreden omdat door preventieve ondersteuning een complexere hulpvraag op een later moment achterwege blijft. Het is nagenoeg onmogelijk om dit financieel ‘hard’ te monitoren. Temeer daar de uitgaven op het totale domein een veelvoud zijn van waar het Jongerenpunt invloed op uit kan oefenen – en afhangen van veel meer variabelen dan het Jongerenpunt alleen.

b) Veranderende economische omstandigheden

De benodigde middelen voor formatie en ondersteuning zijn berekend op een zo goed mogelijke inschatting van de omvang van de problematiek in de regio Alkmaar. De arbeidsmarkt is echter niet statisch en zeker niet beheersbaar. Een verslechtering van de economische situatie kan ertoe leiden dat meer jongeren dan verwacht een beroep doen op dienstverlening. Indien deze situatie optreedt zullen we ofwel de doelstellingen, ofwel het budget moeten herijken.

Financiële consequenties

De ambities voor de doorontwikkeling van het Jongerenpunt vragen een intensivering ten opzichte van de huidige dienstverlening. Dit betekent uiteraard ook dat daar investeringen voor nodig zijn van de betrokken gemeenten. Het uitvoeringsplan geeft een uitgebreide toelichting op de benodigde investeringen. In de begroting voor 2020-2022 is reeds een bedrag van €100.000 per jaar opgenomen voor de implementatie en uitvoering van het Jongerenpunt 2.0.

Communicatie

Er is een uitgebreid communicatieplan opgesteld behorende bij de implementatie en uitvoering van het Jongerenpunt. Daarnaast wordt de voortgang geëvalueerd waarover uw raad wordt geïnformeerd en waarna een voorstel voor structurele financiering volgt.

Vervolg

In het Uitvoeringsplan zijn de stappen en planning beschreven in een implementatie-agenda. In de periode tot en met 2022 worden deze stappen uitgevoerd. Ook vindt in het tweede kwartaal

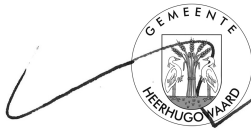
van 2021 de tussenevaluatie plaats ten aanzien van de implementatie, ook om alvast na te denken over de structurele inbedding en financiering van het Jongerenpunt.

Bijlage

1. Uitvoeringsplan Jongerenpunt 2.0

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,
de secretaris, de burgemeester,

A.S. Meijer

A.B. Blase